

ชื่อเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

The Development of a Learning Kit on “Citizenship” by Using Cooperative Learning, LT Technique for Matthayomsuksa 6 Students

ชนันพัฒนา วรณวิจิตร¹ ดร.ธนพล ทิรชาติ²

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

chanun3656@gmail.com

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

tingbru@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้อาศัยการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 24 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เพราะนักเรียนมีความรู้ความสามารถใกล้เคียงกันทุกห้อง มีทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ชุด ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพ ดัชนีประสิทธิผล และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า

การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลของการวิจัย พบว่า ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 84.22/82.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง

โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.6964 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.6964 คิดเป็นร้อยละ 69.64 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรม วิชาหน้าที่พลเมือง การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT

ABSTRACT

The purposes of this research were: to study the efficiency of the learning kit on “Citizenship” by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 6 students to meet the criteria set at 80/80; to compare the learning achievement before and after learning through the learning kit on “Citizenship” by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 6 students; to investigate the effectiveness index of learning through the learning kit on “Citizenship” by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 6 students; and and to explore the satisfaction of the students towards learning through the learning kit on “Citizenship” by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 6 students. The samples were 24 students of Mutthayomsuksa 6/6, studying in the second semester of academic year 2016 at Princess Chulabhorn's College Buriram, Satuek District, Buriram Province under Education Service Area Office 32, selected by using simple random sampling technique based on using the room of students with different ability as a sampling unit. The research instruments were: 1) 5 learning kit on “Citizenship”; 2) 5 lesson plans for using learning kit using cooperative learning, LT technique; 3) a 30-item achievement test with 4 multiple choices; and 4) a 15-item questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, E1/E2 and E.I. The hypothesis was tested by using the dependent samples t-test.

The results of the study were as follows:

1. The efficiency of the learning kit on “Citizenship” by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 6 students was at 84.22/82.08 which was higher than the criteria set at 80/80.
2. The learning achievement of the students after using the learning kit on “Citizenship” by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 6

students was higher than before using those activities with statistically significant difference at the level of .01.

3. The effectiveness index of learning by using the learning kit on “Citizenship” by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 6 students was

at 0.6964 which meant that the learning achievement increased 0.6964 or considering as 69.64%.

4. The satisfaction of the students towards learning by using the learning kit on “Citizenship” by using cooperative learning, LT technique for Matthayomsuksa 6 students as a whole was at a high level.

Keywords: learning kit, Civics Citizenship, cooperative learning LT

1. บทนำ

สภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง และเทคโนโลยีส่งผลต่อการการพัฒนาประชากรในชาติตามไปด้วย การที่คนในยุคปัจจุบันจะดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ต้องได้รับการพัฒนาไปในทุก ๆ ด้าน และสิ่งสำคัญ คือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ รู้อิทธิ หน้าที่ เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ซึ่งสิ่งที่สามารถพัฒนาคนได้นั้น คือ การศึกษา เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคน และพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีควบคู่ไปกับการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง พร้อมทั้งเน้นการเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิต เกิดความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และยอมรับความแตกต่างของสังคมในยุคนี้ได้อย่างมั่นคง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ โดยให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัย และศักยภาพ สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 23)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่หล่อหลอมด้วยศาสตร์แขนงวิชาต่าง ๆ เป็นวิชาที่ส่งเสริมการเป็นพลเมืองที่ดีให้แก่ผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เป็นคนที่สมบูรณ์มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม การจัดการ

เรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจึงควรเน้นการพัฒนา และส่งเสริมความสามารถด้านการคิดควบคู่ไปกับความรู้ ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 171) กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมไว้ว่า สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยกาลเวลา ทำให้เกิดความเข้าใจตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก จากความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรการศึกษาของไทยได้เห็นความสำคัญของการเป็นพลเมืองที่ดี จึงกำหนดให้เปิดสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในทุกระดับชั้นมีทั้งรายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือก โดยกำหนดตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มาตราฐาน ส 2.1 เข้าใจ และปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข และในมาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมืองจึงเป็นส่วนสำคัญที่ระบบการศึกษาไทยได้ปลูกฝังให้เยาวชนได้มีความรู้ความเข้าใจในสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี จึงจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องจัดเนื้อหา และกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญสามารถวิเคราะห์ และปฏิบัติตามเป็นพลเมืองตามหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้สังคมดำรงอยู่ได้อย่างมีความสุข

การจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นเนื้อหา และความรู้ความจำมากกว่ากระบวนการหรือทักษะที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตได้ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้ทักษะไม่เพียงพอ และไม่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม ดังที่ฉัตรชัย พุ่มเลื่อน (2558 : 2) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาผู้เรียนไม่ค่อยชอบเพราะมีเนื้อหาจำนวนมาก และส่วนใหญ่มีลักษณะเนื้อหาที่เน้นความรู้ความจำ สำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เด็กไทยจำนวนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองที่ดี ข้อมูลด้านปัญหาวิกฤตเกี่ยวกับการศึกษาในแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2545-2559 ซึ่งถึงปัญหาด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็ก และเยาวชนไทยในสถานศึกษามีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับหลายประเทศในระดับเดียวกัน เด็กและเยาวชนไทยยังไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การคิดวิเคราะห์ และใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. 2549 : 4) ซึ่งการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมืองส่วนใหญ่ ครูยังมุ่งเน้นแต่ให้นักเรียนท่องจำเพื่อสอบมากกว่ามุ่งเน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และรู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนขาดทักษะการคิด และเรียนรู้ เพื่อที่จะนำไปสอบมากกว่าการนำไปประยุกต์เพื่อการพัฒนาตนเป็นพลเมืองที่ดีในชีวิตประจำวัน ดังที่อรรถพล อนันตวรสกุล (2557) ได้เสนอแนะไว้ว่าการสอนหน้าที่พลเมือง

ต้องสอนให้ผู้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองตามช่วงวัย การเรียนการสอนต้องเน้นบริบทจริง สถานการณ์จริง ไม่ควรเรียนแค่หลักการตามทฤษฎี ครูผู้สอนต้องมีการเสริมพลังให้กับผู้เรียน เพื่อให้เห็นว่าตนเองมีส่วนในการรับผิดชอบต่อสังคม มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงให้สังคมดีขึ้นได้ ดังที่สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2553 : 12) ได้เสนอแนะไว้ว่าชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ประกอบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยผู้เรียนศึกษา และใช้สื่อต่างๆ ในชุดกิจกรรมที่ผู้สอนสร้างขึ้น ชุดกิจกรรมมีขั้นตอนการฝึกฝนที่เป็นระบบชัดเจน จนกระทั่งนักเรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาชุดกิจกรรมด้วยตนเอง

สำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมืองในโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัยบุรีรัมย์ จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.25 เมื่อนำมาจัดอันดับในกลุ่มโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย ทั้งหมด 12 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัยบุรีรัมย์ อยู่ในอันดับที่ 11 และในสาระหน้าที่พลเมืองได้คะแนนเฉลี่ย 56.35 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน (งานสารสนเทศโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัยบุรีรัมย์. 2559 : 54) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 77.35 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ร้อยละ 80 (งานสารสนเทศโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัยบุรีรัมย์. 2559 : 47) และจากผลการประเมินครั้งนี้ก็ยังพบว่า การจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม การสอนของครูยังไม่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ครูส่วนใหญ่สอนแบบบรรยาย เนื่องจากเนื้อหาสาระมาก ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียน นอกจากนั้นกระบวนการเรียนการสอนของครูยังคงมุ่งเน้นแต่การท่องจำเพื่อสอบมากกว่ามุ่งเน้นให้เรียนคิด วิเคราะห์ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้เด็กไทยจำนวนมากคิดไม่เป็น ไม่รู้วิธีการเรียนรู้ ไม่ชอบอ่านหนังสือ (จิราภรณ์ ศิริทวี. 2541 : 37) ดังนั้นในการพัฒนาการเรียนการสอน ผู้สอนต้องพัฒนาทั้งในด้านความรู้ และวิธีการสอนรวมทั้งใช้นวัตกรรมเข้ามารองรับ นอกจากนี้ควรลดบทบาทจากผู้บรรยายในการเรียนมาเป็นผู้ให้คำปรึกษาชี้แนะในการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการเรียนรู้ ทักษะการคิด และฝึกปฏิบัติ

ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองที่กล่าวมาผู้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหา และแนวทางการสร้างองค์ความรู้ไว้หลายท่านซึ่งการใช้ชุดกิจกรรมเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปวิเคราะห์จนเห็นความสำคัญแล้วสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม ดังที่สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2553 : 12) ได้เสนอแนะไว้ว่าชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ประกอบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนศึกษา และใช้สื่อต่างๆ ในชุดกิจกรรมที่ผู้สอนสร้างขึ้นชุดกิจกรรมมีขั้นตอนการฝึกฝนที่เป็นระบบชัดเจน จนกระทั่งนักเรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาชุดกิจกรรมด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงที่ปรึกษา และให้คำแนะนำ ซึ่งในชุดกิจกรรมนั้นประกอบไปด้วยสื่อ อุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล ปัจจุบันได้มีผู้พัฒนาชุดการสอนที่มีกิจกรรมเน้นการฝึกทักษะการคิดเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือทีม ตามระบอบประชาธิปไตย และเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ทำให้สามารถปรับตัวอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากหลักการดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเอง และด้วยความร่วมมือจากสมาชิกในกลุ่ม ส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด และทักษะการแก้ปัญหา (ทีศนา แคมมณี. 2556 : 69) การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการทำงานร่วมกันช่วยเหลือกันภายในกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาสติปัญญา มีทักษะการคิด ทักษะทางสังคม และการควบคุมตนเองในการเรียน เข้าใจตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถสร้างสังคมให้มีความสุข จากการศึกษาการเรียนรู้แบบร่วมมือแล้ว ผู้วิจัยเห็นรูปแบบการเรียนรู้ร่วมมือ เทคนิค LT นี้มีประสิทธิภาพ และสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT มาทดลองใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาหน้าที่พลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นอกจากจะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นแล้ว ยังช่วยส่งเสริมการช่วยเหลือร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ การเป็นผู้ชนะ และมีความสำเร็จในการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางสังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สร้างพลเมืองดีขอประเทศไทย และสังคมโลก

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

จำนวน 6 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 144 คน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 24 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เพราะนักเรียนมีความรู้ความสามารถใกล้เคียงกันทุกห้อง มีทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา 4 ชนิด ประกอบด้วย

3.2.1 ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ชุด โดยนำเอาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องมาทำชุดกิจกรรม ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญประเมินหาค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์คะแนนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ตัดสิน ขั้นต่อไปนำชุดกิจกรรมไปดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือเป็นรายบุคคล (1 : 1) นำชุดกิจกรรมไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นนักเรียนเก่ง 1 คน เรียนปานกลาง 1 คน และนักเรียนอ่อน 1 คน ขั้นที่สองนำชุดกิจกรรมไปดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือเป็นกลุ่มหรือกลุ่มเล็ก (1 : 10) นำชุดกิจกรรมนี้ไปทดลองกับนักเรียน จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นนักเรียนเก่ง 3 คน นักเรียนปานกลาง 3 คน และนักเรียนอ่อน 3 คน ขั้นที่สามนำชุดกิจกรรมไปดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่ ขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินการเหมือนการสอนสถานการณ์จริง ไปทดลองกับนักเรียน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และนำชุดกิจกรรมที่ผ่านการทดลองและมีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80 แล้ว ไปทดลองใช้กลับกลุ่มทดลอง

3.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 แผน โดยให้สอดคล้องสาระการเรียนรู้แกนกลางตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT

3.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับมาตรฐานการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ ความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการทดสอบความเหมาะสมของข้อคำถามและตัวเลือก แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่า หาค่าความยากรายข้อ และค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยคัดเลือกข้อที่มีค่าความยากตั้งแต่ .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .20 ถึง 1.00 และหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของโลเวท (Lovett)

3.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.3 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ก่อนเริ่มเรียนด้วยชุดกิจกรรมได้ให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แล้วบันทึกคะแนนไว้ เพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติ จากนั้นดำเนินการสอน โดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อจบเนื้อหาทั้งหมดแล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน

โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม แล้วเก็บรวบรวมคะแนน เพื่อคิดคำนวณหาค่าทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง ตามเกณฑ์ 80/80 โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2)
2. วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้สูตร E.I.
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ Dependent Samples t-test
4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. สรุปผลการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 84.22/82.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.6964 ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.6964 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.64
4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

5. อภิปรายผล

1. ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ E₁/E₂ เท่ากับ 84.22/82.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หมายความว่า ประสิทธิภาพด้านกระบวนการของการจัดการเรียนรู้ได้มาจากคะแนนเฉลี่ยในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมของนักเรียนทุกคน (E₁) คิดเป็นร้อยละ 84.22 และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ได้มาจากคะแนนเฉลี่ยในการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมของนักเรียนทุกคน (E₂) คิดเป็นร้อยละ 82.08 เนื่องจากในการสร้างชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมืองผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาวิชาหน้าที่พลเมืองและการสร้างชุดกิจกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีการวางแผน การจัดลำดับเนื้อหาและขั้นตอนการฝึกเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน มีคำชี้แจงตลอดจนคำสั่งที่ชัดเจน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ คิดค้นหาคำตอบ และเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยสร้างชุดกิจกรรมอย่างมีระบบได้ผ่านการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และมีการปรับแก้จนเป็นมีความเหมาะสม ตลอดจนมีการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมโดยทดลองแบบหนึ่ง

ต่อหนึ่ง แบบกลุ่มเล็กและแบบภาคสนามตามขั้นตอนก่อนนำไปใช้จริง ดังที่อรรถพล อนันตวรสกุล (2557) สรุปไว้ว่า การสอนหน้าที่พลเมืองต้องสอนให้ผู้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองตามช่วงวัย การเรียนการสอนต้องเน้นบริบทจริง สถานการณ์จริง ไม่ควรเรียนแค่หลักการตามทฤษฎี ครูผู้สอน ต้องมีการเสริมพลังให้กับผู้เรียน เพื่อให้เห็นว่าตนเองมีส่วนในการรับผิดชอบต่อสังคม มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหา มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงให้สังคมดีขึ้นได้ และดังที่สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2553 : 12) สรุปไว้ว่า ชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ประกอบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนศึกษา และใช้สื่อต่าง ๆ ในชุดกิจกรรมที่ผู้สอนสร้างขึ้น ชุดกิจกรรมมีขั้นตอนการฝึกฝนที่เป็นระบบชัดเจน จนกระทั่งนักเรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาชุดกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบล ประดับโชติ (2556 : 91-98) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง คุณธรรมนำความรู้สู่การดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบเทคนิค LT ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 88.22/85.00 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และศิริปิยะวรรณ ศิริโนนรัง (2554 : 115-119) ได้ศึกษาพัฒนาการการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ (Learning Together : LT) สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสนามบิน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่าการพัฒนาการการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ เป็นกิจกรรมที่สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลกระบวนกรกลุ่ม มีการฝึกทักษะต่าง ๆ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 80.10 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 94.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนจำนวนร้อยละ 88.23 มีทักษะกระบวนการทำงานกลุ่มผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดี สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก

จากเหตุผลในข้างต้นสามารถกล่าวได้ว่าชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ดำเนินการสร้างอย่างเป็นระบบ มีการจัดลำดับกระบวนการการเรียนรู้จากง่ายไปยาก และมีการฝึกอย่างต่อเนื่องถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของการแต่งคำประพันธ์ การที่นักเรียนได้ฝึกอย่างต่อเนื่องโดยใช้ชุดกิจกรรมนี้ ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง และมีผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองดีขึ้น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากชุดกิจกรรมที่ใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ได้ผ่านกระบวนการสร้างที่เป็นระบบ กระตุ้นความน่าสนใจ และมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือคือ มีการวางแผนกำหนดบทบาทของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และมีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึง มีการชี้แจงเกี่ยวกับการทำงานของกลุ่มและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการ

ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังที่ทิศนาชมมณี (2556 : 69) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเอง และส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิดและทักษะการแก้ปัญหา นอกจากนี้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ที่ผู้วิจัยใช้ในการจัดการเรียนรู้แล้ว การเสริมแรงให้นักเรียนนับเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างแรงกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความต้องการเรียนรู้ และช่วยจูงใจให้นักเรียนร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ ด้วย จากเหตุผลที่กล่าวในข้างต้นจึงทำให้นักเรียนเกิดผลสำเร็จในการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองกับงานวิจัยของ ปฐมพงษ์ พิษสิงห์ (2553 : 95) ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านค้อกุดจอก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.17/87.29 ดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.7227 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพอใจต่อการเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพนอม แดงงาม (2554 : 75-81) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเป็นการพัฒนาแบบฝึกทักษะใช้ร่วมกับรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ปัญหาการเขียนสะกดคำที่มักเขียนผิดบ่อย และช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.18/85.42 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะโดยรวมในระดับมาก เนื่องจากการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ซึ่งเป็นกรเน้นปฏิบัติจริง นักเรียนจึงเกิดความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการทำชุดกิจกรรม นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อให้ได้ผลงานกลุ่ม ในขณะที่ทำงานนักเรียนได้ร่วมกันคิดและช่วยกันหาคำตอบ ทุกคนมีส่วนร่วมและทุกคนเข้าใจที่มาของคำตอบ ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.6964 ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.6964 หรือคิดเป็นร้อยละ 69.64 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ ได้ฝึกฝนทักษะ และร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง เพราะมีขนาดกลุ่มที่พอเหมาะ มีการประสานงาน และกระจายความรับผิดชอบได้ดี ทิศนา ชมมณี (2556 : 69) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเอง และส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคม เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิดและทักษะการแก้ปัญหา จนได้ผลงานสำเร็จ ส่งและนำเสนอผู้สอน การเรียนด้วย ชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดย

ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงส่งผลให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี เคนไชยวงศ์ (2553 : 110-111) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชาสังคมศึกษา สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.46/83.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมืออยู่ในระดับมาก และนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับมาก

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมืองโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องมาจากชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมืองทั้ง 5 ชุด และแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นยึดหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลำดับขั้นตอน กิจกรรม เครื่องมือและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม นักเรียนมีความอิสระในการฝึกและการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตลอดจนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมกลุ่มทำให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังที่ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 135) เสนอแนวคิดว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ทำให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบร่วมกันในการทำงาน และการเรียนรู้ มีทักษะของการอยู่ร่วมกันในสังคม ได้ฟังความคิดเห็นจากคนอื่น ทำให้มีความคิดกว้างขวาง สร้างปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันนั้นได้เกิดการเรียนรู้ในเจตคติ ค่านิยมและความรู้ซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยโคเฮิน (Cohen. 1994 : 378-A) ได้ศึกษาวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดชั้นเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยส่วนใหญ่สอดคล้องกันว่า การเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ เป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน เพราะสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน ช่วยลดการขัดแย้งและการแข่งขันของสมาชิกในห้องเรียน รวมทั้งก่อให้เกิดแรงจูงใจภายในที่จะเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าการร่วมมือกันเรียนรู้เป็นวิธีการเรียนการสอนที่ช่วยให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น นักเรียนจะช่วยเหลือกันร่วมมือกัน โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกัน นักเรียนเก่งในกลุ่มที่ช่วยเพื่อนได้ ก็พัฒนาทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของตนเองให้เกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น นักเรียนอ่อนสามารถเรียนรู้ได้จากเพื่อนเช่นกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กและงานวิจัยของสันติ อารมณ์พงษ์ (2557 : 65-71) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาฟิสิกส์ เรื่อง การเคลื่อนที่แบบหมุน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.03/80.78 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในงานวิจัยดังกล่าวการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อนำไปจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน นักเรียนได้ช่วยเหลือกัน พัฒนาตนเองให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและเรียนรู้อย่างมีความสุข ในการวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่อยากจะทำชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีรูปแบบที่หลากหลาย ได้รับความสนใจ ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน

กิจกรรมที่เน้นการฝึกแบบซ้ำ ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญ นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โดยตรง ทำให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการเรียนมากขึ้น จึงทำให้นักเรียนเกิด ความพึงพอใจ ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 ความว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ครูควรสร้างข้อตกลงกับ นักเรียน ชี้แจงวิธีการเรียนให้นักเรียนปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ควรกำชับเรื่องเวลา และกระบวนการกลุ่ม การช่วยเหลือกันในกลุ่ม ความรับผิดชอบ และความถูกต้อง
2. ครูควรเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เพื่อทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่อยากจะ ทำชุดกิจกรรม
3. ครูควรให้การเสริมแรงด้วยการกล่าวคำชมเชยหรือการให้รางวัล และควรกล่าวให้ กำลังใจนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนน้อย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการพัฒนาตนเอง

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจัดทำวิจัยพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค LT ในระดับชั้นอื่น ๆ หรือจัดทำในเนื้อหาสาระอื่นๆ เช่น พระพุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ ความคงทนในการเรียนรู้ ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนรูปแบบอื่น

7. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- งานสารสนเทศโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์. (2559). **สารสนเทศโรงเรียน ประจำปี 2559**. บุรีรัมย์ : โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์.
- ฉัตรชัย พุ่มเถื่อน. (2558). **สรุปเข้มสังคมมัธยมศึกษาปลาย**. กรุงเทพฯ : อดีซีพรีเมียร์.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). **เทคนิควิธีการสอนร่วมสมัย**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทหลักพิมพ์ จำกัด.
- ทิตนา แคมณี. (2553). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2556). **รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปฐมพงษ์ พีชสิงห์. (2553). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบร่วมมือกลุ่ม
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 . ปริญญาทิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประนอม แดงงาม. (2554). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ โดยใช้การเรียนรู้แบบ
ร่วมมือเทคนิค LT สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เพ็ญศรี เคนไชยวงศ์. (2553). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ
รายวิชาสังคมศึกษา สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). สกลนคร : มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสกลนคร.
- ศิริปิยะวรรณ ศิริโนนรัง. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ
รูปแบบร่วมเรียนรู้ร่วมรู้ (Learning Together : LT) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสนามบิน จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ ศ.ช.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สันติ อารณพงษ์. (2557). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาฟิสิกส์ เรื่องการเคลื่อนที่แบบ
หมุนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. (2549). รายงานการวิจัยผลการศึกษาดำเนินการนำร่อง
โครงการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการครู.
- สุคนธ์ สีนธพานนท์ และคณะ. (2551). การพัฒนาทักษะการคิด. พิชิตการสอน. กรุงเทพฯ:
ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคโนโลยีพรีนติ้ง.
- _____. (2554). วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน.
กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคโนโลยีพรีนติ้ง.
- อรรถพล อนันตวรสกุล. “แนวทางและเทคนิคการสอนหน้าที่พลเมือง.” Teachers as Learners
ห้องพักครู. สถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 Bright TV ดิจิทัล. 23 ตุลาคม 2557. 05.45-06.00 น.
- อุบล ประดับโชติ. (2555). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคุณธรรมนำความรู้สู่การ
ดำเนินชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบ
เทคนิคLT. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Cohen, E.G. (1994). *Designing groupwork*. New York : Teacher College Press
Columbia university.